

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadhatatlanban átvéve:
 Egész évre — 10 kor.
 Negyedévre — 4 "
 Melyben másban kezdve:
 Egész évre — 20 kor.
 Negyedévre — 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Negyedévre — 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 szombat napok kivételével

Utasítások és kiadhatatlan:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kérésre visszaküldi
 vagy megvásárolja nem vállalunk.

Előzetesek és hirdetések a
 kiadhatatlanban intézendők.

Aranyos névű árak 2. oldal.

NAGYVÁRAD decz 9

A Panama csatorna.

Minden ujság olvasó ember ismeri a Panama köztársaság operettszerű megszűlését.

A hatalmas Egyesült-Államok nagy érdeke a Panama csatorna átvágása.

Ha nyugati partjait védeni akarja, egész Dél-Amerikát meg kell kerülni hajóival, hogy oda juthasson, ami pénzben és időben is nagy áldozat. Milyen egyszerű volna a dolog, ha kis panamai földszoros nem volna.

Megkezdődött hát Columbiával a tárgyalás a csatorna engedélyezésére. Ez az ország azonban nem ment belé. Neki nem kell a csatorna, sőt kára lenne belőle. Így szavazott Columbia egész népe. Nos hát többé nem beszéltek csatornáról.

De tüzes a délamerikai nép s egyszerre hazafiak támadtak, kik a panamai részben lakó népet nagy, szent küzdelemre hívták fel, hogy önállósítsák magukat. Legyenek függetlenek, szabadok.

Varázs igék ezek. Fegyverbe állt a nép és bámulatos áldozatkészséggel segítte őket az Egyesült-Államok ereje.

Kiűtött a forradalom Columbia ellen, másnap el volt ismerve az új köztársaság. A nép boldogan borult egymás nyakába és a hatalmas szomszéd, ássa a csatornát.

Ez így történt.

Csak a jelszót kellett megváltoztatni s az Egyesült-Államok elérte célját.

A magyar közjognak volt egy vékony dongája szorosa, mely önállóságunkat védte, legalább papíron. Ez ama jogból állott, hogy pénzt és ujonczot szabadon ajánlott meg a nemzet s e pénz és ujonczok ügyében beleszólat vindikált magának.

Nem igen lábatlankodtunk soha ezzel a jogunkkal, de mégis úgy, ahogy meg volt és kellemetlen dolog volt a hadvezetőségnek s a szomszéd Ausztriának, hogy a magyarok végre önállósodni akarnak ezekben a kérdésekben. Ők úgy akarták, hogy ami katonai, vagy más közös ügyben Ausztriában törvény lesz, az legyen nálunk is, sőt Ausztria nélkül az ügyekben ne határozassunk reális érvényességgel.

De már ezt a panama csatornát nem engedjük átvágni a szomszéd kedvéért közjogunkon. Az egész ország felzudult és tüzből lángban folyt a harcz.

Hát nem beszéltek többé róla.

A katonai javaslatokat visszavonták, a vezető politikusokat elejtették.

Aztán kezdtek hazafiak fellépni és hivatkoztak arra, hogy a csatorna javaslat, azaz a katonai javaslat lekerült a napirendről, mert már a közrend szempontjából le kell szerelni.

Ugyan ki szeretne rendháborító lenni? A rend csodás geniusza már egészen más. A harczosok letették a fegyvert a rend kedvéért.

Most boldogan borulnak egymás ke-

lére a levitézlett küzdők s a hatalmas szomszéd megkapja a *rend* czimén azt, ami ellen késhegyig harczoltunk a *jog* czimén.

Csak a jelszót kell pontosan megválasztani és Panamában megcsinálhatják a csatornát.

Mi nem helyeseltük kezdettől fogva az obstrukciót, két okból, mint többször kifejtettük.

Először, mert a függetlenségi pártban annyi különféle érdek dolgozik, hogy képtelen hosszas elhatározó harczra.

Másodszor, mert közállapotaink ziláltsága és senyvedt hazafias érzése mellett gyengék vagyunk társadalmilag is ilyen nagy harczra. Hiszen pénz, sajtó és kereskedelmi vezetőink, kiknél a hatalom van, mind olyan, hasznossági szempontból élő emberek, kiknél a hazafiság csak változsirás, de nem oltár.

Csakis elvi kijelentésekre szorítkozhattunk volna a katonai javaslatokkal szemben, legalább nem tűnt volna ki olyan élesen gyöngeségünk. Most egy évi harcz végén, az egész világ látja gyöngeségünket, az egész ország, minden nemzetiségeivel együtt nemzeti aspirációink vérszegénységét, a magyarság nagy hangját és gyöngé markát. Az eredmény pedig csak — elvi kijelentés.

Ilyen olcsón csak végeladásnál lehet kapni, mint ahogy Tisza megkapta a békét.

A nagy harcz eredménye pedig!

Egy csomó vasuti jegy a felbolondi-

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

A levél.

Irta: Louis de Gramont.

— Mondottam önnek, — ismételte Richard ur, — hogy alapos okom van így cselekedni, anélkül cselekedtem. Röviden elmesélem önnek a történetet.

Emile Richard ur, aki ekként beszélt hozzám, mintegy 50 éves nagykereskedő volt. Néhány évvel ezelőtt ismerkedtem meg vele a bíróságnál, ahol esküdtek voltunk. Előzőnk választottuk és ebben a minőségben nagy befolyást gyakorolt esküd társaira szeretetreméltó lényével és jószívűségével. Apró bűnököt, különösen a tolvajokat oly intenzív partfogásába vette és olyan meggyőzően beszélt azok érdekében az esküdteknek, hogy azok felmentették a vádlottat.

De még a magánéletben is ilyen elnéző volt.

Ezen a vasárnapon, amikor vidékre voltam meghíva nyári lakásába, madame Richard elmondta nekem, hogy pár nap előtt egyik

szolgájuk meglöpte őket és az én Richard barátom nem ak hogy föl jelentette a tolvajt, hanem még a szolgálatából sem bocsátotta el.

— Jól van — szölt madame Richard — azt még értem, hogy futni hagyta a nyomorultat, de már a szolgálatomban még sem tartanám tovább! Nemde, uram?

— Mit akartok? — szölt közbe Richard. — Ha megbüntetem, teljesen el fog zúllni; míg ellenben így meg vagyok arról győződve, hogy becsületes ember lesz belőle és sosem fog lopni...

Amikor így beszél, a kezeire támasztotta a fejét és rám nézett. Aztán ezt mondta:

— Becsületes embernek ismernek engem és ön is annak itél?

— Mindenesetre! — feleltem.

— No tessék... Pedig lássa, kevés híján megbélyegzett ember vagyok ma én is! Pillanatra elhallgatott, aztán elmesélte a következő történetet:

— Ez az eset kora ifjúságomban játszódott le. A szüleim tönkremenetele és halála után nagybátyám egy párizsi áruházban helyezt el engem tanonczként. Szabát bírelt ne-

kem teljes ellátással s ezenfelül még negyedévenként 500 frankot is küldött egyéb szükségleteimre.

Egy szombati napon a főnököm elutazott és megbízott, hogy egy 40 frankos számlát fizessen ki egyik üzleifelénél. A legközelebbi hétfőre vártam a pénzes-levelemet és éppen abban a szomorú hangulatban voltam, amelybe az embert az üres zsebe dönti, annál is inkább, mert fiatal voltam és szerelmes egy Elise nevű leányba. Egy ajándék tárgyat akartam neki venni vallomásul... Es nem volt pénzem, egyetlen fillérem sem!

Elvégeztem a dolgomat és amikor kezembe kaptam a 40 frankot, az az ötletem támadt, hogy ezt a pénzt felhasználom és majd hétfőn, ha a levelem megérkezik, kiegyenlítem. Fedezetemül azt mondtam a pénztárosunknak, hogy az üzletben senki sem találtam.

Az öröm mámorában teljesen elfeledtem a veszélyt, amelyet kockáztatok; boldog édes vasárnapot töltöttem Elisék társaságában, mikor elvittem hozzájuk ajándékomat s a család szívesen látott. Hanem amikor haza jöttem és néhány frankom maradt csak a negyvenből, szorongatni kezdett a félelem. Hát ha a

mely alkalommal az összes raktáron levő áruk meglepő olcsón kerülnek eladásra.

Hölgyeknek, férfiaknak és gyermekeknek ajándéknak legalkalmasabb, *hasznos és czélszerű* árucikkekben meglepő szép újdonságok, rendkívüli nagy választékban.

Telefon az egész megyében 76. sz.

Nagy karácsonyi vásár
 megkezdődött **FÁBRY TESTVÉREK**
 áruházában Nagyvárad Fő-utca

Keresztény üzlet.

tott népküldöttségek zsebében. Egy csomó bevett fej az egyetemi ifjuság czilindere alatt a tüntetések idejéből.

Nyomorgó hivatalnoksereg, melynek a volt kormányval fizetésrendezése is megbukott. Egy csomó bentmaradt katona, ki összel nem dolgozott, télen nem tudom miből fog megélni. Végre egy csomó adó alany, mely nagyokat ivott a harcosok egészségére, de adót nem fizetett ugyanazok biztatására.

Ezek voltak az obstruáló függetlenségi párt segédcapatai és ágyu töltelékei.

Kossuth Ferencz diktálta a békét, belefoglalta-e ezeket?

A pártnál lehetett taktika a harcz és taktika a leszerelés, de ezeknél felő, hogy koldusbottá lesz ez a taktika s ha azzá lesz, bizony mondjuk — nem a németen kellene elverni a port vele.

És most kérdem! Miért obstruáltunk? És miért szereltünk le?

P—y.

Az első főispáni kinevezés.

Mindegyre több jel mutat arra, hogy *Tisza* egészen új rendszert fog behozni. Igérte ugyancsak hangosan, hogy nem utánozza ugyan Széllt, de hű marad elveihez. Ugy látjuk azonban, hogy mindegyre távolodik ettől s olyan emberekkel veszi körül magát, akik *Bánffy* alatt legjobban exponáltak magukat, *Széll* és *Apponyi* híveit pedig egymás után bocsátja el.

A főispánok közül eddig *Puky* és *Wesselényi* lettek elbocsátva, következnek *Deésy Zoltán*, *Urbán Iván*, *Kramolin Viktor*, *Holtaky Arthur* stb. Helyükbe kinevezve még csak egy van: *Bartal Aurél*, a várnai választási elnök, majd következnek — hír szerint — a *Rónaiak*, *Rosznerek*, *Szulyovszkyak*, *Almássyak* stb.

Bartal kinevezéséről a következő távirati tudósítást vettük:

nagybátyám nem küldi pontosan a pénzemet? hátha ez egyszer elfeledi? mi lesz akkor? Azzal tisztában voltam, hogy a főnököm nem bocsát meg nekem, hanem azonnal letartóztat és ebben az esetben a bácsim könyörtelen lesz irántam. Ez a gondolat nem hagyott pihenni egész éjszaka.

... Hétfőn reggel nem érkezett levél. Azt hittem, megőrülök. Egész reggel vártam a levélhordót, de nem jött. Abban bizakodtam, hogy a pénztáros megfelelkezik a számláról, de csalódtam, figyelmeztetett arra. Egész délután csavarogtam Párizsban s nem tudtam, mit tegyek. Csak a pénztáros távozása után merem visszamenni az ületbe.

Az éjszaka nem tudtam aludni. Tízszer is akartam leugrani az emeletről; de a halál gondolata mégis visszatartott. Végre eljött a reggel. A pénztáros, nyomban a beléptemkor felszólított, hogy adjam át a számlát. Azt feleltem, hogy otthon hagytam.

— Akkor menjen és hozza el!

Az ajtó felé mentem azzal az erős elhatározással, hogy a Szajnába vetem magam. De mi előtt kiléptem volna, a pénztáros utánam kiáltott:

Pozsony, decz. 9. *Bartal* Aurél orsz. képviselőt kinevezték Pozsonymegye és Pozsony szab. kir. város főispánjává. Beiktatása e hó 19 én lesz reggel 9 órakor a megyei, 11 órakor a városi rendkívüli közgyűlésen.

A harcosok.

Az obstrukciót jelenleg még a következő képviselők folytatják: *Ugron Gábor*, *Szederkényi Nándor*, *Holló Lajos*, *Lovász Márton*, *Okolicsányi László*, *Molnár Jenő*, *Hellebronth Géza*, *Szluha István*, *Bartha Miklós*, *Eitner Zsigmond*, *Várady Károly*, *Uray Imre*, *Csávolszki Lajos*, *Nosz Gyula*, báró *Kaas Ivor*, *Zooray Miklós*, *Udvarý Ferencz*, *Kovács Pál*, *Darányi Ferencz*, *Zichy Jenő gróf*, *Lendl Adolf*, *Madarász József*, *Fay István*, *Mukits Simon* és *Hock János*, összesen tehát huszonegyen vannak. Velük van ugyan *Beöthy Akos* is, de *Beöthy* most beteg s így nem vehet részt a képviselőház ülésén.

Magyarország s a st.-louisi kiállítás.

A minap az a hír merült fel, hogy a kormány szándéka, hogy Magyarország hivatalosan résztvegyen a st.-louisi kiállításon, miért is St.-Louisban magyar kiállítási pavillont létesítenek. Ezzel szemben mértékadó helyről a következőkről értesül a Magyar Távirati Iroda: *Hieronym* kereskedelmi miniszter foglalkozott Magyarországnak a st.-louisi kiállításon való részvételével, de erre nézve tett előzetes tanulmányok azonban azon eredményre vezettek, hogy a kiállításon való részvétel aránytalanul nagy költséggel járna. Még fontosabb körülmény az, hogy ama nagyiparosok, a kiket ez irányban megkérdeztek, az eszme iránt nem nagyon érdeklődtek és egyhangulag kijelentették, hogy a részvétellel járó jelentékeny költségek egyáltalán nem állanak arányban azon eredménnyel, a mely a részvételből kiviteli érdekeinkre nézve volna várható. Ilyen körülmények között kénytelen volt a kereskedelmi miniszter lemondani ama tervről, mely csak a külső reprezentálás jellegével bírt volna és még abban az irányban is sok kívánni valót hagyott

— Alig ment el tegnap, itt volt a levélhordó és kereste magát.

Csaknem megöleltem őt e szavak hallatára. Az utcára rohantam és két házzal odább talákoztam a levélhordóval. Kézbesítette nekem a levelet — és én mentve voltam.

Ez azonban még nem minden. A nagybátyám 24 órával később adta fel a levelet, mert rosszul érezte magát s az ágyat kellett őriznie. Az állapota egyre rosszabbodott és két napra rá meghalt. Ha ez a szomorú eset vasárnap következett volna be és a pénzemem meg nem kapom, mi lett volna belőlem? Semmi kétség, letartóztatott volna és én örökre megbélyegzett ember volnék.

S hány ember járt úgy, akiknek sorsuk romlását a véletlen okozta; ki tudja, mennyi becsületes ember maradt volna mindig az, ha el nem késik egy levélük... Mindig azt mondom, hogy egy vétek felfedezése számtalan esetben ilyen késésekre a következménye és szívesen bocsátok meg ezeknek az eltévelyedetteknek, akik amugy is eleget bünhődnek a saját lelkiismeretük által.

Felelet helyett megragadtam *Richard* kezét és megszorítottam azt.

volna hátra a különben mindenféle kiállítás költségei által súlyosan megterhelt iparosaink magatartása. Különben az iparművészeti egyesület, mely kijelentette, hogy St.-Louisban külön kiállítást akar rendezni majolikából, varrot, tasból és egyéb magyar különlegességekből, minden irányban részeseülni fog a kereskedelmi miniszter teljes támogatásában.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, decz. 9.

Elnök: *Ferczel* Dezső.

Az ülés megnyitása után

Szöcs Pál jegyző: Felolvassa a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Zajos kiáltások a szélsőbalon és balon; Nem vagyunk százan.

Lovász Márton: Nem határozatképes a Ház!

Ugron Gábor: Számoltassa meg az elnök. Elnök: Elrendeli a képviselők megszámlálását.

Szöcs Pál és *Endrey* Gyula jegyzők megszámlálják a jelenlevőket.

Elnök: Jelenti, hogy 102 képviselő van jelen. Felteszi a kérdést, hitelesítik-e a jegyzőkönyvet? (Igen.) Így elrendeli a jegyzőkönyv hitelesítését. Jelenti, hogy az elnökségnek előterjesztése nincsen.

Dedovics György jegyző: Jelenti, hogy az indítványos könyvben újabb indítvány nincs bejegyezve.

Ugron Gábor: Ugy tudja, hogy vannak régebbi időkről indítványok. Fejteti, minő nagyfontosságú joga a képviselőknek az indítványozás, azért kéri, hogy nagyobb figyelmet fordítsanak ránta.

Várady Károly kéri, hogy azt a három indítványt, mely régebből van bejegyezve, tűzék ki napirendre.

Meddő küzdelem.

Tisza István gróf: Szerinte a Ház az indítványokra akkor tűz ki időt, amikor jónak látja. Elősméri az indítványok helyességét, de nem most, amikor az országnak számos más kardinális érdeke van. Őök az ország és a népek számos rétege kárára töltik itt az időt hiába. (Ugy van! a jobboldalon. *Zajos* elmentmondások balról.) Hagyják abba a meddő harcot...

Várady Károly: Maga hagyja abba a kormányzást. (Zaj.)

Tisza István gróf: ... amely az ország érdekei ellen van. Ha elvégzik a szönyegen levő fontos javaslatokat, akkor szívesen nyújt reá a kormány időt és alkalmat, hogy tárgyalják az indítványokat.

Kaas Ivor báró: A házszabályokhoz szólva mindenképen helyesli *Ugron* és *Várady* felszólalásait és hozzájárul azokhoz.

Szederkényi Nándor: A miniszterelnök választását elégtelennek és házszabályellenesnek tartja. A bejegyzett indítványokat tárgyalni kell. A miniszterelnök a mi küzdelmünket meddőnek mondja.

Gajary Géza: Az is! (Zaj.)

Szederkényi Nándor: A mi esatánkat mondják meddőnek, azt a küzdelmet, mikor mi a magyar nyelv jogainak érvényesítéséért harcolunk? Mondhatnak bármit, mi hallgatunk lelkiismeretünkre.

Rosenberg Gyula: Bár arra hallgatnának!

Ugron Gábor: Mi a baja?

Várady Károly: Mit akar *Rózsavölgyi* ur?

Madarász József: A kis gyönyörűség.

Rosenberg Gyula: Tíz ember ellentétbe helyezi magát az egész parlammal.

A szokásos nagy karácsonyi vásár már e hó 1-én megkezdődött, mely alkalommal az összes raktáron levő áruk rendkívül olcsó árban kerülnek eladásra

Ij. KOHN SÁMUEL áruházában, Nagyvárad, Bémer-tér. 465

Hegedüs Sándor: Es megakasztja munkáságát. (Zaj.)

Holló Lajos: De velünk van a nemzet.

Kaas Ivor báró: Es a többség. (Ellentmondások jobbról.)

Okolicsányi László: Hát az Andrássyak, a nemzetek hol vannak? Mert nincsenek itt?

Ugron Gábor: Mert velünk éreznek. (Zaj.)

Szederkényi Nándor: Visszautasítja a miniszterelnök szavait. (Helyeslés balról.)

Lovászy Márton: Hárszabályellenesnek tartja a miniszterelnök szavait. Helytelen az, hogy nem tűzik napirendre az indítványokat.

Elnök: Következik az interpellációs könyv felolvasása.

Dedovics György jegyző: Jelenti, hogy három interpelláció van bejegyezve.

Elnök: Az interpellációkra fél 3-kor térünk át.

Gabányi Miklós: Az Üregbakák ügyében jegyzett be interpellációt. Annyira fontos dolog ez, hogy hosszabban óhajt vele foglalkozni. Ezért kéri, hogy fél 2-kor térjenek át az interpellációkra.

Elnök: Konstatálja, hogy erre vonatkozólag már kimondta a határozatot.

Madarász József: A hárszabályokhoz kér szót. Kifogásolja az elnökség eljárását. Az elnöknek csak javasolni szabad, ez a hárszabály és ezután maga a Ház határoz felette. Tessék ezt szem előtt tartani és ne gázolja keresztül azokon előbbi joggal. (Zajos éljenzés balról.)

Elnök: Ugy látszik, hogy a képviselő urak nem hallották a kérdést, tehát ismétellen felteszi azt. Elfogadja-e a Ház az 5 előterjesztést, hogy az interpellációkra fél 3-kor térjenek át. (Kijelentés jobbról: Elfogadjuk! Kijelentés balról: Nem.) A többség elfogadja, következik a napirend.

Lovászy Márton: A hárszabályokhoz kér szót. Ilyen határozatot, aminőt most az elnökség enuncziált, el nem fogadhat, mert amidőn a kérdés felvetett, különböző vélemények dacára, nem rendelgetett el a szavazás. (Ugy van! balról.) Tessék ezt korigálni.

Elnök: A képviselő urak mindig utólagosan szólalnak fel. Máskor ezt el nem fogadja. Felteszi a kérdést, elfogadja-e a Ház az elnökség indítványát. (A többség elfogadja.) Következik a napirend: a vita folytatása az újonczjavaslatok felett.

Kubik nem obstruál, de — beszél.

Kubik Béla: Kötelezi ugyan a pártatározatot, de nem állhatja meg, hogy hosszabban ne foglalkozzon a tárgyalás alatt levő javaslatokkal. Első sorban is kijelenti, hogy azokat el nem fogadja. (Helyeslés balról.) Nem fogadja el mindenekelőtt azért a szellemért, amely ott uralkodik. Felmutat több hivatalos irásokat a honvédségtől, német nyelven vannak kiállítva.

A dissidensek közül.

Bathhány Tivadar gróf: Kijelenti, hogy amit mond, az tisztán egyéni felfogása. Felfogása a katonai kérdésekben ellentétben állott a szabadelvű párttal, de azt az ösmeretes pártatározatig nem nyilvánította. Azután már nem maradhatott tovább a párt kötelékében. (Helyeslés balról.) A jelenlegi kormány programjával foglalkozva konstatálja, hogy *nagy eltérések vannak a Széll és Tisza kormánya közt.* Legelősebben kitűnik ez a hárszabályok értelmezéséből és alkalmazásából. (Ugy van! a balon.) Beszédében azonban a jelen esetben szorosán a tárgynál óhajt maradni. Örömmel üdvözli Kossuth Ferenczet mult pénteki beszédéért, amelyben a békét célozta. Örömmel látja a koncessiókat a katonai kérdésekben, de örömmel látja a haladást a választói jog terén is, amelyet a kormány megígért.

Molnár Jenő: Igérte ezt már Széll is.

Bathhány Tivadar gróf: Legbensőbb meggyőződése, hogy ha meg nem buktatják Széllt, ő állott volna szavának és a kiegyezés után véghez vitte volna. Attérve Kossuth beszédére, kijelenti, hogy az a *határozat*, hogy minden jog a nemzetől származik *nem vívmány*, mert hiszen benne van az már a mi fennálló régi törvényeinkben. Azonban a chlopii had-

parancs és az azt követő események után helyeselni lehet ezt, csak a megszővegezendő határozatban ki kell tüntetni, hogy ez már törvényeinkben is benne van. Ellentétes felfogásban van azonban Kossuth beszédének ama része ellen, mintha az eredményt az obstrukció vitta ki. Az obstrukció mindenestre igen nagy hasznára volt az ügynek, az azonban, mintha minden érdem az övé lett volna, elleneszik a történeti igazsággal, mert azok a vívmányok, amelyeket elértünk, nem egyebek, mint a *volt nemzeti pártnak a programja*. Innen indultak ki azok az eszmék. Nem önd csekvésből mondja ezt, mert hiszen nem is tagja a nemzeti pártnak. De ez a történeti tény. (Felkiáltások balról: Eljen Apponyi!) Ami a katonai kérdéseket illeti, neki meggyőződése az, hogy ha a szabadelvű párt októberben a kilenczes bizottság programját fogadta volna el, ma már teljesen tiszta lenne a helyzet. Az obstrukció régen elült volna, a kormánynak lenne újoncza, indemnitása és haladhatna az ország felvirágoztatása munkájában. (Zajos helyeslés a balon és szélsőbalon.) Ezután bírálata alá veszi az egyes katonai kérdéseket. A *magyar honos tisztek áthelyezését* sürgeti, valamint kívánja azt, hogy magyar honos tisztek magyarul tanuljanak. (Helyeslés balról.) A *hadkiegészítő kerületek* kikerekítendők lennének a magyarság javára. (Helyeslés balról.) Ilyen és ehhez hasonló reformokkal azt hiszi oly nagy teret tudnók biztosítani a magyar nyelvnek a hadseregben, amely már maga megnyugtató lenne. (Zajos helyeslés balról.) Kedvenczéhez, tengerhez is van szava. Helyesli, hogy a katonai szükségletek a kvóta arányában szereztetnek be. De kéri a kormányt, tegye ezt a tengerészeti ügyekben is. Tessék felépíteni Fiumében egy *magyar hajógyárat* és a tengerészeti cikkeket szintén a kvóta arányában szerezze meg. (Zajos helyeslés balról.)

Bármerre menjen az országban, mindenütt azt kérdezik tőle, még a legkisebb faluban is, *lesz-e béke?* Ezt a kérdést veti fel 6 is. A Széll-féle passzív resistenciát ma már nem lehet alkalmazni, azzal a kérdést meg nem oldják. (Ugy van! balról.) Nem passivista, de azt látja, hogy *az obstrukció még hetekig elhúzódhat.* Van most egy másik: az *erős kéz.* Ennek a politikáját csak helyteleníteni lehet, mert rendszeren át lép az a hárszabályokat és a törvénytelenség terére lép át. Azért a kibontakozás módját abban látja, ha az obstruálók is a Kossuth-párthoz hasonlóan keressék a lehetőséget annak. Nem tartja helyesnek a magyar nyelvnek záros határidőn belül való követelését. Még nincs hozzá kellőleg előkészítve a talaj. Sem a harc, sem az ellentállás nem használ, ha azt a végletekbe viszik. Méltányosság a fő, mind a két oldalról, hiszen a *miniszterelnök is* hangoztatta, hogy *szívesen áll rendelkezésükre a kibontakozást illetőleg.* (Mozgás a balon.) Meg kell gondolni: hogy ennek az obstrukciónak vértanúi is vannak: az állami tisztviselők.

A város villamos világitása.

— Megszívlelésre érdemes figyelmeztetések. —

A város villamos mű már az egész város területén megkezdte a próbavilágitást; a vezetékeken az utolsó javítási munkálatokat végzik s gyorsan haladnak a magánvilágitók vezetékeinek bekapcsolásával is. Itt-ott még jó ideig lesznek apróbb javítani valók, de ez a dolog természetéből folyik, tekintve, hogy az egész várost behálózó óriási műről van szó.

A város egyes pontjain helytelenül vannak a lámpák elosztva, de mint értesülünk, a mai állapot még nem végleges s a felülvizsgálatnál szerzett tapasztalatok alapján később segítenek a bajon. Az már kétségtelen, hogy még több lámpát kell felállítani, mert egyes utcák nagyon gyéren vannak világitva.

A kiálló czégtáblák eltávolítása.

A városi tanács intézkedett, hogy különösen a forgalmasabb kereskedelmi pontokon

a kiálló czégtáblák ne fogják el a villamos lámpák hatását. Ujabb megállapodás szerint ezen rendelkezést nem fogatosítják mereven, hanem előzetes szemle alapján. Csak aztán ezen kérdésnél ne érvényesüljön a protekció.

Erre vonatkozólag a rendőrség a következő értesítést küldötte hozzánk:

A folyó hó 15-én üzembe lépő utcai villamvilágitás érdekében a főkapitány felhívásban figyelmeztette az illető üzlet tulajdonosokat, hogy a villamvilágitást gátló czégtáblákat és czégréket e hó 14-én okvetlenül eltávolítsák. Hogy a felhívásnak kellő fogantja legyen, de hogy viszont a kereskedők üzletei se szenvedjenek a rendelet végrehajtásával, — a főkapitány akként intézkedett, hogy folyó hó 12-én, 13-án azaz szombaton és vasárnapon az illető kerületi rendőrbiztosok Belányi Imrével, a városi villamos mű igazgatójával kerületenként feljárják a várost és kizárólag azon czégtáblák és czégrék eltávolítása iránt intézkedjenek, a mely táblák eltávolítását a közvilágitás érdekében az igazgató feltétlenül szükségesnek tartja. Ha azután ezen táblák eltávolítását az illető üzlettulajdonosok hétfőig nem eszközölnék, az esetben a rendőrség hatósági uton fogja levétegni a táblákat.

Felszólalást kaptunk az irányban, hogy a villamos utcai lámpák délután 3 órától másnap délelőtt 10 óráig is égnek. Felvilágosításul megjegyeztük, hogy a villamos telepen a gépek kipróbálására okvetlenül szükséges a teljes és állandó üzem, legfeljebb arról van szó, hogy az üzem által nyert villamáramot a lámpák emészti-e fel, vagy minden haszon nélkül vízbe eresztve semmisítik meg.

Allandó veszély a fejünk felett.

A villamos mű igazgatója már falragaszokon figyelmeztette a közönséget, hogy a villamos vezetékek érintése halálos veszedelmet okoz. Ezenkívül az időtlen faczölöpök mindenikére veres figyelmeztető czédulák vannak ragasztva a következő felirattal: *A vezetékek érintése életveszélyes.*

Ezeket a falragaszokat és czédulákat azonban a legtöbb helyen leszaggatták, amiből azt lehetne következtetni, hogy a figyelmeztetést nem veszik eléggé komolyan. Némelyik utcában galyakat, rongyot stb. dobáltak fel a sodronyokra. Ezzel is úgy vagyunk, mint más dolgokkal; míg az első szerencsétlenség nem nyújt szomorú példát, nem vagyunk elég óvatosak.

Eppen ez okból helyesnek találjuk a rendőrség újabb figyelmeztető felhívását, amelyben a legnagyobb óvatosságra inti a közönséget.

A rendőrség felhívása a következő:

Felhívás Nagyvárad város közönségéhez.

Utalva azon körülményre, hogy városunk villamos világitási műve már üzembe lépett s így a villamos lámpákat összekötő huzalokban már villamos áram kering, felhívom Nagyvárad város közönségét a következőkre:

1. Mindenekelőtt annak figyelembe vételére, hogy eme vezető huzalok érintése életveszélyes s nemcsak akkor, ha valaki eme huzalokat kézzel érinti, de akkor is, ha bármely más tárggyal vagy eszközzel hozzájuk nyúl.

2. Ekként saját élete biztossága érdekében óva intek mindenkit, hogy a vezető huzalokat érintse, még akkor is, ha azok esetleg leszakadnának.

3. Eppen azért szigorú kötelességükben áll főleg a szülőknek és gyámoknak, hogy a gondozásuk alá tartozó gyermekeket a vezető huzalok és oszlopok megközelítésétől a lehető legszigorúbban eltiltsák.

4. Ugyancsak eltiltandók a gyermekek attól, hogy az oszlopokon levő porcellán elszigetelőket esetleg dobálással avagy más-ként rongálják, mert így a huzalok leszakadás révén könnyen emberéletbe kerülő szerencsétlenség okozói lehetnek.

5. Végül felhívom a közönséget, hogy mindannyiszor, midőn akár huzal-elszakadás, akár pedig valamely szerencsétlenség történné a villamos vezetékek mentén, a közbelépéstől vagy első segélynyújtástól kiki tartózkodjék, mert a huzal érintése ily esetben feltétlenül halálos; ellenben kötelességének ismerje, hogy a történetekről a rendőrséget a legrövidebb úton és azonnal értesítse.

Nagyvárad, 1903 november hó 26-án.

Rendőrfőkapitány.

A D. M. K. E. alakuló közgyűlése.

Jelentős esemény színhelye volt kedden Szeged városa. Ekkor bontotta ki zászlóját a magyarság ügyéért a *Délmagyarországi Közművelődési Egyesület*. Az alakuló közgyűlésre a délvidék minden megyei s városi törvényhatósága elküldötte képviselőit s az ország számos kitűnősége is részt vett Szeged kulturális ünnepén, élén gróf *Apponyi* Alberttel. A kath. főpapságot *Németh* József és *Váradi* L. Arpád cz. püspökök, a csanádi káptalan több tagjával képviselték.

A vendégek részint hétfőn, részint kedden kora reggel érkeztek. A Budapest felől érkező *Apponyi* grófot, *Herczegh* Ferenczet, az ország képviselőket, főispánokat stb. a peronon óriási közönség várta a fogadó bizottsággal s *Tóth* Pál h. polgármester s *László* Gyula kir. tanácsos üdvözölték a vendégeket, kiknek nevében *Apponyi* válaszolt. Este a színházban díszelőadás volt.

Az alakuló közgyűlés kedden délelőtt 10 órakor volt a városi székház közgyűlési termében. Jó benyomást keltett a jelenlevők között a szegedi helyőrség tisztikarának megjelenése.

A közgyűlésen elnöknek *Rónay* Jenő főispánt választották s az ő ajánlatára alelnökkének *Herczegh* Ferenczet, *László* Gyulát és *Kern* Lajost. Tiszteletbeli elnökök: *Apponyi* Albert, *Császka* György kalocsai érsek, *Dessewffy* Sándor, *Váradi* Arpád, *Németh* József, *Molnár* Viktor, *Kállay* Albert, *Urbán* Iván, *Rákosi* Jenő, *Falk* Miksa, dr. *László* György, *Fehér* Ipoly, *Jákó* Milán, *Latinovics* Pál, *Mesko* Sándor, *Delimanics* Lajos, *Pogány* Károly és dr. *Csathó* Zsigmond tettek.

Ezután gróf *Apponyi* Albert állott föl szólásra és megköszönte a tiszteletbeli elnökök nevében a megválasztást. Beszéde folyamán megemlíti, hogy néhány hét előtt egy szász írótól ezt olvasta: »Mi németek akarunk maradni!« Tehát nem németajkúak, de németek. Nemsokára találkozott a szerzővel, aki kiélezett mondatát kérdésére így magyarázta: Annaira át vagyunk hatva a német kultúra által, amelynek csarnokában nevelkedtünk, hogy bár közjogilag magyarok akarunk maradni, de kultúra tekintetében németek maradjunk. — Ebben óriási tanulság van. Senkit sem akarunk akadályozni abban, hogy milyen nyelvű legyen, de arra akarunk törekedni, hogy a magyar kultúra összeforrasztó ereje tartson össze bennünket. Epp arra akarunk törekedni, hogy legyen bár a német németajkú, de tekintse magát a magyar kultúra neveltjének. A történelmi fejlődés azt bizonyítja, hogy mi azt akarjuk, hogy kulturailag összeforjunk. Ez egy sok százados proczesszus következménye, míg az ez ellen való izgatás rövid életű és természetellenes. Azért hiszem, hogy a mi törekvésünk sikerül. A magyarországi nemzeti fejlődés minden más országtól eltér. Másról a meghódított fajok olvasztották magukba a hódító fajt. Míg a magyar megnyitotta kulturájának kapuit minden más idegen faj előtt és nyelvi különbség nélkül osztozott vele a jogokban. Azt a faji szeretetet, amely őseinket vezette, át kell vinnünk a kultúrába is s akkor egészen biztosra helyeztük az ősök munkáját. A D. M. K. E. megalakulásával be van fejezve a gyűrtü, amely országunk összes exponált helyeit körülveszi, azonban egy aggodalma van. Attól fél ugyanis, hogy az a lelkesedés, amelylyel a D. M. K. E.-ét megalakították, csak szalmatűz. Utal a Dunántúli Közművelődési Egyesület utolsó gyűlésére, amelyet *Rákosi* Jenő nagy-

szerű beszéde tett emlékeztetéssel. Ez az egyesület válság előtt áll. Beszéde további folyamán a magyar népköz forduló és arra kéri őket, hogy ne engedjék elhamvadni a gyuladó tüzet. Beszédét azzal fejezi be, hogy a jelenlevőket összetartásra és küzdelemre szólítja fel. A beszédet a jelenlevők lelkes éljenzéssel és tapsal fogadták.

A hölgybizottság elnöke *Gerliczy* Ferencz báróné lett. Tagoknak megválasztották: *Fabinyi* Ferencznét és *Polgár* Lászlónét. Azután megalakították az albizottságokat, az igazgatóságot és a választmányt. Az igazgatóságnak 150 és a választmányának 300 tagja van. *Steiner* Ferencz képviselő a választás után azt indítványozza, hogy a jövő évi közgyűlést Temesvárt tartassák meg. Az elnök azt válaszolja, hogy míg Temesvár hivatalosan nem hívja meg az egyesületet, erről szó sem lehet. A jövő évi közgyűlés színhelyéről egy rendkívüli közgyűlésnek kell határozni.

Városi közügyek.

A mai közgyűlés tárgysorozata.

Ma, csütörtökön délután tartja Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága december havi közgyűlést.

Ez egyúttal olyan búcsuzóféle is lesz a régi városház ódon termétől, mert ha lehet hinni a városházán kiadott újabb kommunikének, ez a közgyűlés lesz a visszavonhatatlanul a legeslegutolsó közgyűlés a régi városházában.

A közgyűlés legérdekesebb tárgya természetesen az alkapitányi s esetleg más megüresedő állások betöltése lesz. A választás élénk lesz, amennyiben a pályázók igyekeztek a városatyák érdeklődését felkeltetni a voksolások iránt.

Élénkebb eszmecsere van kilátás a légszesz szabályrendelet és a rendőrlégénység részére megszavazott pótlók felosztása tárgyában teendő tanácsi javaslatnál.

A többi ügyek csekélyebb jelentőségűek.

A 32 pontban összeállított tárgysorozat a következő:

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának 1903. évi december hó 10-én esetleg következő napján mindenkor d. u. 3 órakor a városháza tanácstermében tartandó ülésen a következő ügyek fognak tárgyalatni.

1. A polgármester jelentése az előző havi közigazgatás állapotáról.

2. A közigazgatási bizottságba 3 tag választása.

3. Az igazoló választmány, bíráló választmány, számonkérőszék, nyugdíj bizottság és a borenőröz bizottság tagjainak választása.

4. Rendőrkapitányi állás betöltése, esetleg ez által üresedésbe jövő más állások választás utjánai betöltése.

5. A m. kir. miniszterelnök köszönő leirata a törvényhatóság üdvözlő feliratára.

6. A tanács javaslata Andor Márk köztérvételi ügyében.

7. A tanács javaslata Auer Józsefné köztérvételi ügyében.

8. A tanács javaslata Frankfurter Sámuelné köztérvételi ügyében.

9. A tanács javaslata Miskolczy Barnabás köztérvételi ügyében.

10. Dús László t. főgyógyász jelentése Szatmári Királyi Andor köztérvételi ügyében.

11. A tanács javaslata dr. Radu Demeter köztérvételi ügyében.

12. A tanács javaslata a Szaroveszky-gyermekotthon tulajdonát képező ingatlan eladása tárgyában.

13. A tanács javaslata dr. Fássy Lajos és Korbély József köztérvételi ügyében.

14. A tanács javaslata Németh Amanda kártalanítási ügyében.

15. U. a. javaslata Moknács András tulajdonát képező telek megvételére.

16. A jogügyi szakbizottság véleményes javaslata a légszesz bevezetése körül követendő eljárásról szóló szabályrendeletre.

17. A tanács javaslata a rendőrlégénység részére az 1904. évi költségelirányzatban felvett pótlók felosztására.

18. A tanács javaslata a h. pénztár III-ik negyedévi kezelési kimutatása alapján szükséges póthitel engedélyezése iránt.

19. A tanács javaslata Deák József és Csepeli Zsigmond elleni kártérítési ügyben.

20. A tanács javaslata Zettel Gyula bérlengedési iránti kérvénye tárgyában.

21. A tanács előterjesztése a nyomtatványokra megtartott árlejtés eredményéről.

22. U. a. előterjesztése a fűtőanyagok szállítására megtartott árlejtés eredményéről.

23. A tanács javaslata Iványi István és Czeglédy Jenő földbérlet átruházási kérelme tárgyában.

24. U. a. javaslata a Három rózsza épület bérletének meghosszabbítása tárgyában.

25. A tanács javaslata a I. sz. káptalan vámtalánya ügyében.

26. A tanács az Egyesült László és Hunyady malom r-társasággal, továbbá Moskovits Adolf és fiaival a Komendás-rét eladására kötött szerződést jóváhagyás végett beterjeszti.

27. A tanács javaslata Tóth Jenő és társai felebbezése ügyében.

28. Bugye Mátyás utmester nyugdíjügyében a jogügyi szakbizottság jelentése.

29. A tanács javaslata özv. Nemes Jenőné kegydíj engedélyezés iránti kérelmére.

30. Erdős Adolf városi irnok 3 havi szabadságidő engedélyezése iránti kérvénye.

31. A t. főorvos dr. Kenéz Kálmán egyetemes orvostudor oklevelét meghirdetés végett beterjeszti.

32. A t. főorvos dr. Erdős Adolf egyetemes orvostudor oklevelét meghirdetés végett beterjeszti.

Erről a törvényhatósági bizottság t. tagjait tisztelettel azzal értesitem, hogy a tárgysorozatba nevezett ügyiratok a közgyűlést megelőző napon bárki által megtekinthetők.

Nagyvárad, 1903 december 7-én.

Bordé Ferencz,
főjegyző.

UJDONSAGOK.

A váradi káptalan új tagjai.

A *Zajnai* János és *Kucsovszky* Lajos elhalálásával a nagyváradai lat. szert. káptalanban megüresedett helyeket — mint beavatott forrásból értesülünk — már betöltötték: az apostoli király ő fellege már aláírta az erre vonatkozó kanonoki kinevezéseket, amelyek legközelebb megjelennek a hivatalos lapban.

A királyi kegy ez alkalommal az egyházmegyének két olyan kiváló tagját érte, kik eddigi működésükkel sok érdemet, általános tiszteletet s országos nevet szereztek maguknak s akiknek jövődő működéséhez a legszebb reményeket tűzheti az egyházmegye és Nagy-Várad városa.

Az egyik új kanonok Dr. *Karsch* Lollion szentszéki ülnök, derecskei plébános, az ismert nevű termékeny egyházi író lesz, a másik pedig *Bundala* Mihály, pápai tb. kamarás, a budapesti központi papnevelő intézet lelkiigazgatója. Az előbbi 22 évig volt a nagyvárad papnevelő intézet hírneves tanára, az utóbbi pedig egy évtizednél tovább működött Nagy-Váradon mint Sz. József-intézeti praefectus és később mint szeminárium spirituális. Mindkettő sok érdemet szerzett az egyházmegyei papság nevelése körül, melynek tudományos színvonalát és egy-

házas szellemét előmozdítani nagy sikerrel törekedtek.

A kinevezés, hisszük, úgy egyházi mint világi körökben a legjobb benyomást fogja kelteni az egész egyházmegyében, sőt országszerte amerre e két érdemes egyházi férfiú neve ismeretes.

TAJÉKOZTATO.

Decz. 13. Kath. Szabad Liceum matinéja.
Jan. 10. Kath. Szabad Liceum matinéja.
Jan. 24. Kath. Szabad Liceum matinéja.
Febr. 2. Kath. Szabad Liceum matinéja.
Febr. 14. Kath. Szabad Liceum matinéja.
Febr. 25. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.
Márcz. 10. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.
Márcz. 24. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.
Apr. 14. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye (estély: Prohászka Ottokár dr. szónoki beszédével.)

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauchpark) nyitva minden vasárnap és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 kr-ért Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

Tisztelettel kérjük azon előfizetőinket, kik a múlt, valamint a jelen évről hátralékaiban vannak, hogy előfizetési díjaikat mielőbb kiegyenlítsék szíveskedjenek.

* **Választások napja** a városnál. A mai városi közgyűlés legérdekesebb tárgya mindenestre az alkapitányi állás betöltése lesz. A jelöltek közül **Eleméry Ferencz** aljegyzőnek, **Lőrinczy Gyula** tb. rendőralkapitánynak és **Giraud Arpád** tb. alkapitánynak van számbavehető pártja. Az esetre, ha Eleméry lenne az alkapitány, az aljegyzői állásra **Altnöder Béla** tb. aljegyzőnek van legtöbb kilátása. Kivüle még **Pásztor Bertalan** pályázik az aljegyzői állásra. Giraud Arpád megválasztásával pedig fogalmazói állás üresedne meg, melyre a sok pályázó közül **Juricskay Berna** közg. gyakornok és **Ludvigh József** dijaknak van pártja. Ez utóbbi már hat éve szolgálja buzgalommal a várost. — Ha azonban **Lőrinczy Gyula** lesz megválasztva alkapitánynak, egészen másként alakulnak a viszonyok, mert egy I. osztályu rendőrbiztosi állás üresedik meg. Erre pályáztak **Kápolnay Gyula** és **Horváth Géza** rendőrbiztosok, akik már huzamosabb idő óta igen hasznos tagjai a rendőrség tisztikarának és **Báthory László**, aki hosszú évek óta szolgálja elismerés mellett a várost. Bármiként dőljön el a választás sorsa, ezáltal újabb biztosi esetleg irnokai állás üresedik meg, az utóbbi állásra azonban nincsen számbavehető pályázó.

* **Leszámolás a gázgyárral.** A nagyvárad légszuszgyárral Nagyvárad városának pár nap múlva december 15-én lejár a szerződése. Az időnkint teljesített csőhálozat kiterjesztése alkalmával, ha a fogyasztás nem érte el azon gázmennyiséget, amennyi a szerződésben ki van kötve a csőhálozat kiterjesztése és a közvilágítás berendezésére szükséges összeget mint kamatnélküli kölcsönt, a város szolgáltatta a gázgyárnak. A szerződés szerint, ha ezen új csőhálozatok mentén a gázfogyasztás eléri a szerződés szerinti mennyiséget, a gázgyár köteles a kölcsönt visszafizetni. A városi tanács most elrendelte a gázgyárral a leszámolást s ennek eszközésére **Bordé Ferencz** főjegyzőt, **Komlóssy József** gazd. tanácsost, **Ragány János** főszámvevőt és **Köszeghy József** v. főmérnököt küldte ki.

* **Az új városház felavatása.** Az új városi székház dísztermének berendezésével még nem készült el a vállalkozó s így ez évben nem veheti át a város. **Rimler Károly** pol-

gármester, a bizalmas értekezletre összehívott városatyákkal akként állapodott meg, hogy a jövő január 3-án avatják fel a város új székházát, díszgyűlés keretében s ugyanaz nap délután 4 órakor veszi át a város hivatalosan a villamos művet. Ez a határidő most változást szenvedett, amennyiben a polgármester a mai közgyűlésnek bejelenti, hogy az új városház felavatása **január 10-én lesz.**

* **Halálozás.** Egy derék polgár haláláról őszinte részvétellel értesülünk. **Halász István**, élete 74 évében Kerecsenden f. hó 7-én elhunyt. Halálát özvegyén kívül gyermekei, köztük **Halász Gyula** papnevelői lelkigazgató gyászolják. A köztisztelőben állott öreg ur hült tetemét tegnap helyezték örök nyugalomra Kerecsenden, a község lakosainak részvétele mellett. Nyugodjék békében!

* **Szőlészeti szaklap** Biharmegyében. Székelyhidon hézagpótló és érdekesen összeállított, gazda-havilap indult meg **Ermelléki Szőlészeti és Borászati Szakközlöny**, mint Országos Hirdetési Kalauz» czimmel. Főszerkesztő **Deák Aedor**, felelős szerkesztő **Czirják Károly**. A már megjelent 1. szám ismerteti az Ermellék nevezetesebb szőlőfajtáit, szakcikket hoz a must erjedéséről, a szőlőoltványok kitértése és további kezeléséről; kérdések és feleletekben ad az egyes kérdésekre felvilágosítást. Előfizetési ára: egy évre 4 korona.

* **Eljegyzések.** **Beliczay Elek** megyei közgazgatási gyakornok, az arany ifjúság közkedvelt tagja eljegyezte özv. **Sliga Eendréné** bájos, szép és nagyműveltségű leányát **Ilonkát** Losoncziól. — **Dr. Kazay Kálmán**, Nagyvárad orvosi karának ismert népszerű tagja, eljegyezte **Amigó Mariska** kisasszonyt, **Amigó Gyula** nagyvárad polgár kedves és szép leányát.

* **Kinevezés.** O Felsőge dr. **Szász Iván** belheleni járásbíró, a dévai ügyészséghez ügyészsévé nevezte ki.

* **Nagyvárad város közuti költségvetése.** A kereskedelemügyi miniszter jóváhagyta Nagyvárad város 1903. és 1904. évi közuti költségvetését. A két évre az utadó 10%-ban, a természetben lerovatódó igaz napszám minimuma 6 korona, a kézi napszám minimuma pedig 3 koronában van megállapítva. A költségvetésnek van egy pontja, amely nagyon kihívja a kritikát. A mérnöki hivatalnak 2000 korona utiátalány van felvéve, a közutak felülvizsgálataért. Nagyvárad közutai alig 1—2 kilométerre terjednek a városon kívül s különben is állandó városi fogat áll a mérnöki hivatal rendelkezésére. Az igaz, hogy ezek a közutak, különösen P.-Szőlős és B.-Püspöki felé nagyon rosszak, de talán kevesebb átalány is elég lenne ennek a konstataálására.

* **Nagy razzia.** Tegnap hajnalban a rendőri őrszék a tűzérlektanya mögött levő szalma és trágya dombok között 30 férfit és 5 nőt talált. A mindenféle existenciája hiján levő társaság itt vert állandó tányát. Előállították őket a rendőrségre és mivel kiderült, hogy a zülött alakok közül egyetlen egy sem várad illetőségű, a város közbiztonsága érdekébb mihamarabb illetőségi helyeikre fognak tolonczoltatni. **Találtak** egy fekete berliner kendőt és egy vas darabot. Igazolt tulajdonosaik átvehetik **Mendélyi Béla** rendőrségi fogalmazójánál.

* **x 4 koronáért 200.000 korona.** Ugyanis ennyit lesz ki a XXIII-ik jótékony célú államsorsjáték főnyereménye. Ezen sorsjáték sorsjegyei az összes dohánytözsdeknél, bank-váltóüzleteknél stb. kaphatók. A huzás visszavonhatatlanul december 17-én tartatik meg. Milyen kedvező nyereményesélyeket nyújt ezen sorsjáték, ez abból is látszik, hogy 19382 nyeremény kerül kifizetésre, mind készpénzben, melyek között — a 200.000 koronás főnyereménytől eltekintve — vannak nyeremények 40000, 20000, 10000, 5000, stb. koronával.

SZINHÁZ.

Dankó-apotheózis.

Az eltört heggedű szomorú költőjének dícsőségét letörtött apotheózissal ünnepelte a színház. Olyan gyászos kis előképet állítottak össze, hogy már ebből is látta mindenki mennyire gyászolja a színház **Dankó Pistát.**

Az igazi apotheózist a cigányok adták meg. Előbb mindenik banda játszott egy-két dalt, aztán **Kóczé** szólója gyönyörködtette a közönséget, végül pedig az összes zenekar, elöl a primások, **Kóczé Antal** vezetésével mellettel eljátszották a Himnusz és a **Rákóczy-induló**. A magyar zenének ez a két gyöngye a hatalmas, művészi előadásban valóban feledhetlenül imponáns hatást tett — a háttérben szegénykező sovány előképecske daczára.

Előzetesen **Erdélyi** titkár felolvasott beszéd kíséretében kiosztotta a díjakat abban a sorrendben, a mint már megírtuk. A közönség valamennyi jutalmazottat megöklenezte. A kiosztásra csak az a megjegyzésünk, hogy bizonynyal csupán kegyeletből említették **Burák** előtt **Hamzákat**. Azt senki sem vonta kétségbe, hogy **Kóczé Antal** mint szólólista művész és versenyen kívül áll. Kétségtelen az is, hogy a magyar nótákat legmagyarosabban, legtöbb érzéssel és legszebben **Czutor Bálák** játszották. s így **Béla** cigány mélé arra, hogy első helyen említsék. Jobb a mi bandáinknál **Osikai Ferkó** s talán a **Magyar**-testvéreké is. De már azután rögtön a **Bura**-testvérek következnek, a mit nemcsak mostani fellépésükkel, hanem minden szereplésükkel is bebizonyítottak. Ovék a nagyváradiak közt az elsőség, a mit el is ismertek a **jogászok**, kik **Burát** külön éremmel tüntették ki. **Hamzáék** viszont egy arany órát kaptak, a mit szintén megérdemelték, mert nem sokkal maradtak **Burák** mögött.

Egészen pontos rangsort különben is bajosan állíthatott össze olyan bizottság, amelyből hiányzott a magyar dalok országosan ismert, kitűnő nagyvárad művelője, a melyben a zenének művelője is alig volt s a melynek tagjai közül általában vajmi kevesen voltak láthatók az összes előadásokon.

Az u. n. apotheózis előtt az **Almafát**, a legkedvesebb plágiumok egyikét adták. A két fiatal szerelemest **Agnelly Irén** és **Szöke Sándor** játszották; mind a ketten igen jól eltalálták szerepük naiv, gyerekeszerű hangját s az előadásnak igazán központjai voltak. A többi szerep **Krasznay**, **E. Kovács Mariska**, **Szarvasi** és **Benkő Jolán** kezében volt.

Boszorkányvár.

Székely Irén egykori diadalmas darabja bizony csak tegnap is **Székely Irén** pompás megjelenésének s még pompásabb énekművészetének diadalát hirdette. Nem lehet azt egyhamar elfelejteni, mily szép volt **Székely** ebben az operettben s mily remekül énekelt. Partnerei is különben akadtak.

Tegnap az élvezetet minduntalan kellemtelenségek zavarták meg. **Eldőszöris Pintér** óta abszolút nincsen operett-rendezőnk. A hogy a ha rma dík felvonás végződött, az az ügyetlenség, késlekedés és rendetlenség netovábbja, nem pedig rendezés. Aztán énekelni akartak néhányan hang nélkül: teszem **Sziklai** és a szép **Agnelly Irén**. Erről tovább jobb lesz hallgatni. Még a kik tudnak énekelni, azok is egyes részleteket banyagul énekeltek s megcsuszott a hangjuk így **Békefi** a belépő első egész titemében s

Ruzsinszky a III felvonás elején egy ária befejező magas hangjánál nem tudta a hamiskodást elkerülni. A zenekar hiányossága is többször kitűnt.

E mellett voltak azonban és pedig szép számmal, előnyei is az előadásban. Mindenek előtt Ruzsinszky Ilora pompásan tudta érvényre juttatni kitűnő hangját, a hol akarta s a meghülés engedte. A borsdal, az operett fénypontja, kifogástalanul ment s viharos tapsokat provokált. Egyébként is a legtöbb énekszámban hangja teljes sikert vívott ki, Parlagi Kornél (Verus) kedves ügyességgel és élénkséggel játszott; lágy hangja és csinos tánca csak még inkább megszerezte számára a közönség tetszését. Hasonló kedélyes, naiv ötletesség volt Horváth Kálmán játékában; éneke is tetszett, épp úgy mint Bekefi tiszta tenorja. Jelentéktelen, kórista szerepben igen érdekes, komikus karikatura volt Deési Alfréd.

Az énekar általában magasan felette állt a zenekarnak. Az ének összehatásához hozzájárultak az ezottal kitűnően összeállított, izléses jelenetek, melyek közül buzdítóul említük fel a Bérczinéét s a Zách Terkáét.

Dr. K. A.

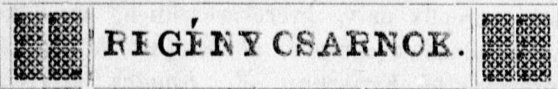
A sötétség. Rutkai György drámáját mutatják be ma este a Szigligeti-színházban a városi közönségnek.

Ez érdekes újonság Budapesten nemzeti színházban óriási siker mellett került színre. A darab főszerepeit: E Kovács Mariska, Somogyiné, Berlányi, Benkő, T. Pogány J., Keszler, Bogár, Tóth, Désy, Krasznai, Szarvasi, Bérczi játsszák.

Az aranyvirág. Huszka nagy sikertű operettje, a Király-színház megnyitó darabja az összes vidéki színpadokat megelőzve, Váradon került színre először. A próbák az igazgató vezetésével annyira előrehaladtak, miszerint a premiért e hét szombatjára már megállapították. A főszerepek Ruzsinszky, Parlagy, Agnely, Horváth, Bérczi, Deésy, Szathmáry stb. kezeikben vannak.

MULATSÁG.

A katolikus bál rendezőbizottságának b. tagjai ismételve felkéri az elnökség, hogy a ma esti 6 órai gyűlésre a kath. kör könyvtári helyiségében lehetőleg teljes számmal megjelenni sziveskedjenek.

A tenger alatt.

— Kalandos regény. — 14
(Megjelent a Strand Magazine 1902. év folyamán.)
Írta: Max Pemberton.

— Irgalmas Isten! — kiáltottam föl eliszonyodva — az nem lehet, Péter! . . . És mégis; ez puskaropogás! . . .

Nyakunkat előrenyújtva, a lélekzetünket visszafojtva álltunk ott és megfagyott a vérünk, amint a halk dörrnésekbe elhaló sikoltások foszlányai vegyültek . . . És a vörös lobbarások egymást érték a sziklás parton, a klabálás, sikoltozás egyre hangosabb lett, a puskaropogás pedig úgy verte föl az éjszaka csöndjét, mint a sűrű hulló jégeső kopogása.

— Azok az ördögök legyilkolják a legénységet! — kiáltottam föl eliszonyodva. — Előre, fiúk . . . Táncozzunk mi is a puskák muzsikájára!

A legénység egyszerre beugrott a négy csónakba és kézbe kapta az evezőket; de mielőtt magam is beszállhatam volna, mister Jacob

elém állt és ellent mondott . . . amitizévi együtt-létünk alatt kétszer se történt meg.

— Bocsánat, uram, — mondta halkán — oda, ahová az a gőzös ment, mi már nem vihetünk segítséget.

— Micsoda! — kiáltottam föl hevesen. — Ön mert így beszélni? . . . Ön?

— En, uram, — felelte mister Jacob tisztelettel, — mert se önnek, sem senkinek nem lehet kedve a santa cruzi gőzös sorára jutni.

Es oda mutatott a partra, ahol az északi szirtek közt még láthattam messzelátómmal a gőzös két árboczát, amit lassan fogyott . . . Még egy szempillantás és a hajó végkép elmerült s csak a vízbeütközés rémes halálfordítását verte vissza a szirtek zúgó visszhangja.

— Isten legyen irgalmas szegényeknek és büntesse meg a hóhérait, — szölt Bigh Péter keresztet vetve magára.

Mister Jacob pedig halkán, tisztelettel folytatta:

— Négy mérföldnyire vagyunk a szirtektől s a hold tiz perc múlva alátukik a part mögött. Akkor oly koromsötét lesz, hogy nem láthat oda, ahol a hajó sülyedt. De, még ha odatalálna is csónakja darabokra törnék a szirteken . . . Vagy ha nem, akkor is hiába kockáztatná az életét, mert a hullámverés addig szerte zúzza a szarvascsont hajótöröttet. Tudom, hogy emberséges cselekedet lenne a segítségükre menni, Begg kapitány, de én nem halásznék holtakra a tengerben, mikor a szárazon élő emberen segíthetek . . .

A hadnagynak igaza volt. A szirtek közt úgy zajlott a tenger, hogy istenkísértés lett volna oda menni. Másrészt nem volt jogom beszkülni azt az ajtót, amit a Gondviselés nyitott meg előttünk. Amit úgy kel értelmezni, hogy az azok az emberi keselyűk, akik a santa-cruzi gőzös legénységét lemészárolták, prédára lesnek itt, a szirtek közt, akkor, a főszigeten aligha van egy lélek is és keresve se találnék jobb alkalmat arra, hogy észrevétlenül partra szálljak.

— Fején találta a szöveget, mister Jacob, — feleltem hirtelen. — Nem kockáztathatom se a magam, se a mások életét e kétségbeesett és eredménytelen vállalatban. Hanem megyek a parton.

Ezzel a legénységhez fordulva, így folytattam:

— Fiúk! Nincs olyan csónak, amely el ne pusztulna amott a szirteken. Tudjátok, hogy a veszedelemtől sohase féltam, de kész halálba még se vihetlek benneteket. Ezeket a szerencsétleneket tehát nem segíthetünk, de van más aki ránk szorul s akit meg kell mentenünk. Én most 5 éte megyek ki a szigetre s addig, amig odajárok, mister Jacobnak engedelmeskedjétek helyettem. Van-e valakinek kifogása ez ellen? . . . Nos, szóljatok!

Hangos éljenzésben törtek ki, ami nagy boldogság volt, mert a parton is meghallhatták s alig bírtam őket elhallgattatni. Szerencsére a hold elé sötét felhő tolokodott, a gőzősön nem égett egyetlen egy lámpás sem, az éljen-rivalgást pedig bizonyára elnyelte a szirteket paskoló tenger harsogása. Es midőn ötten beszálltunk a csónakba (mert Harry Doet is elvittük, hogy őrt álljon a csónak mellett a parton), s nyugat felé eveztünk a szigetre, tiz perc alatt már mitsem láttunk a gőzősből . . . sőt soha többé az életben nem láttuk viszont!

(Folyt. köv.)

NYILTÉR.

Butor eladás.

Nagy mennyiségű szoba-butorok a **Félix-fürdőben** kéz alatt, alku szerint eladók.

Ertekezhetni

Kernáts Jánosnál

Félix-fürdő.

587

Kedvező alkalom!

Mérsékelt olcsó árak!

Csakis szolid kiszolgálás!

Fémjelzett

arany és ezüst órák és ékszerek.

Nickel és aczél órák.

Fali lógony- és ébresztő órák.

Ezüst és china ezüst evőkészletek.

Ezüst gyermek evőkészletek.

Mindenféle alkalomra való

értékes ajándék tárgyak.

Szemüvegek, hév- és légsúlymérők.

Jól szervezett

óra- és javítóműhely.

Feltétlen jótállás.

Szilágyi Géza^{utóda}

műorás,

Nagyvárad, Szt. László-tér,

a Fekete Sas szálloda épületben.

Wöber-szálloda

étterme és söresarnoka

Nagyváradon, Fő-utca, a vasuti indóház mellett.

Tulajdonos: FÜLÖP ISTVÁN.

Előnyös borvétel.

Alulírott van szerencsém a n. é. közönség szives figyelmét felhívni arra a körülményre, hogy a szüret alkalmával **nagymennyiségű és jó zamatu borokat** szereztem be, s most abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy a legjobb zamatu **borokat**

literenként 32 kr-ért

mérem ki, **100 litert pedig 16 frt-ért** (fogyasztási adó nélkül) árusítom.

Ezzel egyetemben pedig felemlitem, hogy éttermemben a n. é. közönség **izletes ételek és tisztán kezelt boraimmal** lesz kiszolgálva.

Amennyiben a szálloda összes szobáit újonnan rendeztem be, hogy ezáltal is minden tekintetben kényelmére szolgáljon a t. utazó közönségnek, egyben azt is jelzem, hogy a **szoba-árakat tetemesen leszállítottam** s a kiszolgálás úgy az étteremben, mint a szállodai szobáknál saját felügyeletem mellett történik.

Éttermemben naponta egy jól szervezett zenekar szórakoztatja a t. közönséget.

Tisztelettel

FÜLÖP ISTVÁN

szállodás és vendéglős.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 70. Bérletszám 67. (páratlan)

Ma, csütörtökön 1903. december 10-én:

SÖTÉTSÉG.

Színmű.

HELYEK: Nagypáholy 14 koron. Földszinti és első emeleti páholy 12 kor. Másodemeleti páholy 8 kor. Zsolye 3 kor. Kórszék 2 k r. 40 fill. Támlásszék, 2 kor. Erkélyülés 1-ső sor 1 kor. 20 fill., közép 2-ik sor 1 kor. Erkélyülés oldal 2-ik sor 80 fill. II. emeleti zártzések 60 fill. Földszinti állóhely 1 kor., Diák és katonajegy a földszintre 60 fill. Karzati állóhely 40 fill. Egy színlap 20 fill.

Jegyek előre válthatók a színház jobb oldalán, a bérhálzával szemben, d. e. 10 től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénzárnnyítás 7 órákor.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3. óráig előre válthatók.

Keszete fél 8 órákor, vége 10 órákor.

Holnap, pénteken december 11-én

S ö t é t s é g.

Színmű.

Igazságszolgáltatás.

Tíz évi vezeklés.

A büntetőtörvényszék múlt évi krónikájának egyik legszenzációsabb bűnyében tegnap hirdették ki a királyi Curia ítéletét, mely az esküdtbírók ítéletét megerősítette.

Annak idején részletesen megírtuk azt a bűnös szerelmi történetet, melyben *Szulyogán* Flóra *Moldován* Tógyerné uraó cseccével, *Moldován* Gáborral megölte az urát. Hárman ültek akkor a vádlottak padján. A harmincz éves, vézna asszony, Gábor, a marczona siheder, meg egy töpörödött anyóka: az anyós, akire az a gyanu nehezedett, hogy felbujtója volt a fiatalok bűnének, de e váddal szemben sikerült *Krüger* Aladár dr.-nak tisztázni az öreg töpörödött asszonyt s csak *Moldován* Gábort ítélte el az esküdtbírók 10 évi fegyházra s *Moldován* Tógyernét pedig 4 évi fegyházra.

E büntetést a Curia megerősítette s ma hirdették ki a törvényszéken a rahdarócza öltözött *Moldován* Gábor és Tógyerné előtt, akik köszönős megnyugvással vették tudomásul a hosszú vezeklés megkezdődését.

TAVIRATOR.

A képviselőházból.

Budapest, nov. 9. (Saját tud. táv.) Az ülés végén *Kovács* Pál és *Okolicsányi* interpelláltak a kormányt az öreg bakák és az olasz vámszerződés ügyében.

Az adóhátralékok behajtása.

Budapest, decz. 8. (Saj. tud. táv.) Tisza István gróf ma hosszasan tanácskozott *Lukács* László pénzügyminiszterrel *Apponyi* Albert gróffal és *Kossuth* Ferenczcel az adóhátralékok behajtásáról s abban állapodtak meg, hogy azok behajtására hosszú határidőt tűznek, mely alatt részletekben is lefizethető a fentlevő összeg.

A tisztviselők jutaléka.

Budapest, decz. 9. (Saj. tud. táv.) A képviselőház mai ülése közben *Nessi* Pál *Tisza* István gróftól kérdezősködött a tisztviselők fizetésjavításáról. — S első sorban kérdése oda irányult, hogy a már múlt évben kiutalt 3.000.000 koronát megkapják a tisztviselők, mire *Tisza* István gróf megnyugtatólag válaszolt, hogy rövid idő alatt intézkedni fog e három millió korona kiutalása iránt.

Elhunyt keresk. tanácsos.

Berlin, decz. 9. *Hansemann* titkos kereskedelmi tanácsos ma reggel elhunyt. (Magyar Távirati Iroda.)

A macedóniai vilajetek új csendőrpáncsnoka.

Konstantinápoly, decz. 8. Hir szerint csendőrségi parancsnokká a macedóniai vilajetek számára egy olasz tábornokot választanak meg. (M. T. I.)

KÖZGAZDASÁG.

Dohánybevételek a megyében. A megyében a jövő év első napjaiban kezdődnek meg a dohányváltások és pedig *Nagy-Létán* decz. 28 től február 28 ig, *Erményfalva* decz. 28 től febr. 29. A dohány bevételei árát hivatalosan a következőleg állapították meg. Szivarboríték levelek 100 kilogrammon-

ként 100 korona, közönséges levelek 24 fillérről 70 fillérig váltakoznak. Kapa dohányt 3-féle árban yesznek és pedig 24—60 fillérig, a tiszta hulladék beváltási ára 6 fillér lesz.

Határidők.

Budapest, decz. 9.	
Buza októberre	7.86
Buza áprilisra	7.88
Tengeri	6.26
Rozs okt.	6.80
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repce, aug.	11.90

Értéktőzsdé

Budapest, decz. 9.	
Osztrák hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzálog	535.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1903. decz. 9-én.

Magyar aranyjárdék 4%	118.50
Magyar koronajárdék	99.25
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	98.25
Italmérsi jog megváltási kötvény	—
Horváth szlavonföldterhermentesítési kötvény	97.75
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	208.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	164.—
Osztrák járadék papirban	100.10
Osztrák járadék papirban	100.40
Osztrák járadék aranyban	119.25
Osztrák járadék aranyban	99.75
Osztrák államsorsjegyek	156.—
Osztrák magyar bank részvény	16.20
Magyar hitelbankrészvény	687.50
Osztrák hitelintézet részvény	681.—
Párisi vista	19.05
29 frankos arany (Napoleon'dor)	117.12
Németbirodalmi márka	23.960
Londoni vista	95.75
20 márkás arany	23.48

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Eladó borok.

A nagyváradi I. sz. Főtisztelendő káptalan bagaméri szőlőjéből 80 Hl. 1903. évi, — h.-k.-ujlaki szőlőjéből 70 Hl. 1903. évi seprős bor eladó.

A borok az uradalom központi irodájánál (Sal Ferencz-utca) megtekinthetők, a hol az eladási feltételek is közölve lesznek.

Papp Imre s. k.,

534.

urad. főtiszt.

Karácsonyi és ujévi ajándékoknak alkalmas tárgyak leszállított árban u. m.

kézimunkában kezdett és kész dolgok, női blousok, gyermekruhák, női és gyermek kötények, harisnyák és zsebkendők, női selyem schaalok
Nagy választékban kaphatók

EISLER BERTALAN

kézimunka-, gyermekruha-, divat- és rövidáru üzletében

NAGYVÁRADON, Olaszi, Fő-utca, Kádár János fűszerüzlete mellett.

TELEFON 194.

TELEFON 194

GYÖRI SÁNDOR

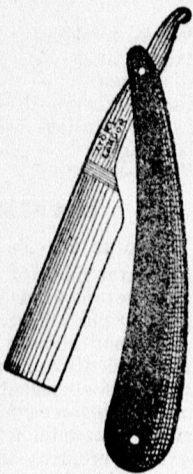
gázerőre berendezett mű- és homoru köszörülő
műhelye,
Nagyvárad, Kert-utca 1. sz.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy

gázerőre berendezett
mű- és homoru köszörülő műhelyemet
a mai kor igényeinek teljesen megfelelően a legmodernebbül felszereltem.

Minden e szak-
mába vágó mun-
kálátok, u. m.
ollók, tyukszem-
vágók, beretvák
és mindennemű
kések tükörfé-
nyesre palléro-
zása valamint
késműves mun-
kák előállítás,
a leglekiismeret-
esebb kidolgozás
és árszámítás te-
kintetében a leg-
olcsóbban állitta-
tik elő.

Tisztelettel kérem a m. t. közönséget a
saját érdekükben is, hogy óvakodjanak az utcai
házaló köszörűsöktől, kik a munkát nevemben
szedik össze köszörültetni s azt továbbítják.

295

Kiváló tisztelettel
Győri Sándor.

Hirdetmény.**A „Nagyvárad Hítelbank Részvény-
társaság”**

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.) elfogad
betéteket könyvecskékre és folyó számlára:
6 hóig elhelyezett összeg után **5%-os
kamatot fizet.**

Előnyös feltételek mellett leszámítol
váltókat.

Jelzálogra kölcsönöket nyújt.

Értékpapírok, ékszerek és terményekre
előleget ad.

Nagyvárad, 1903. december hó.

225

Az igazgatóság.**Belépési felhívás!**

A »Nagyvárad Hítelbank takaré- és
segélyszövetkezet« II-ik évtársulatába.

Belépni kívánók ezen szándékukat
1904. évi január hó 1-ig a »Nagyvárad
Hítelbank r. t.« üzleti helyiségében (Kos-
suth Lajos-utca 10. sz.) bejelenthetik.
Befizetési hely ugyanott.

Minden egyes üzletrész 20 fillér —
beiratási díj üzletrészenként, egy- és min-
denkorra — 10 fillér.

A szövetkezet célja a tagokat a
tőkegyűjtésre serkenteni és a hitelt
igénybevevő tagoknak olcsó kamattal
— jótállás nélkül — hitelt nyújtani.

Befizetés mindennap — egész napon
át, vásár- és ünnepnapokon d. e 9—10
óráig eszközölhető a »Nagyvárad Hítel-
bank r. t.« üzleti helyiségében (Kossuth
Lajos-u. 10. sz.)

Nagyvárad, 1903. decz. hó 1.

Nagyvárad Hítelbank
takaré- és segélyszövetkezet
igazgatósága.

250

Karácsonyra és ujévre

alkalmas ajándécul francia és hollandi mintára készített

LIKÖREINKET,

valamint valódi angol és belföldi

RUMOT

jutányos árban ajánljuk a t. közönség figyelmébe.

Tisztelettel

Bognár és Szántó
rum- és likörgyár.

528

Sz Kocsis János

férfi-szabó üzlete,

Nagyvárad, Szent László-tér,

a Sas kávéház mellett.

Nagy raktár valódi angol, francia és honi

szövetekből,

melyekből **jutányos árakért** a legszebb, legelegán-
sabb angol és francia szabás szerinti **uri ruhákkal**
szolgálhatok.

Tisztelettel

Sz. Kocsis János, férfi-szabó.

Ő cs. és apost. kir. Felségének legfelső elhatározása folytán
A katonai jótékony czélokra szánt

XXIII-ik csász. kir. államsorsjáték.

Ezen Ausztriában **egyedül törvényesen engedélyezett pénzsorsjáték 19.382 nye-
reményt** tartalmaz **kézpénzben 512.880 korona** összegben.

A főnyeremény 200.000 koronára rug.

A nyeremények kifizetéseért a cs. kir. lottójövedék kezkesedik.

A huzás visszavonhatatlanul 1903. évi december hó 17-én fog megtartatni.

Egy sorsjegynek ára 4 korona.

A sorsjegyek Bécsben a cs. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker. Vordere Zollamts-strasse 7. sz. a.
továbbá a lottógyűjtődékekben, dohánytözsdekben, adó-, posta-, távirtda és vasuti hivataloknál, váltóüzletekben stb.
kaphatók. Játéktervek sorsjegyvétők részére ingyen adatnak ki.

481

A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. lottójövedéki igazgatóság államsorsjátéki osztálya.